

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Marianne Aadland Sandvik	Gbnr - 49/11, TI - &18	16/1421

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
05/2017	Utval for drift og utvikling	PS	24.01.2017

GBNR 49/11, Io - Klage på avvisning av klage på vedtak om konsesjon

Vedlegg:

Avvisning - GBNR 49/11 - Klage på vedtak om konsesjon - Io

Klage på avslag om klagerett

Klage på vedtak om avvisning av klage over vedtak om konsesjon GBNR 49/11

Merknad til klage frå konsesjonssøkjjar

Saksopplysningar:

Saka gjeld:

Saka gjeld klage over administrasjonen si avvisning av klage på vedtak om konsesjon, datert 25.11.2016, saknr: 386/2016.

Sakshistorikk:

Grethe Iden og Per Gjessing Høiland har i søknad journalført 24.5.2016 søkt om konsesjon for overtaking av gbnr. 49/11 på Io i Meland kommune. Tidlegare eigarar er Karl Kårbø, Alf Kårbø og Berit Farnen.

Administrasjonen vurderte søknaden etter konsesjonslova §§ 1, 9 og 11, samt rundskriv M-2/2009 om konsesjon og buplikt. I innstilling til Utval for drift og utvikling sitt møte den 6.6.2016, saksnr. 39/2016, gjorde administrasjonen framlegg til vedtak om å gje konsesjon. Grunngevnaden var at omsynet til heilskapleg ressursforvaltning og kulturlandskapet ville, etter ei samla vurdering, bli ivareteke då konsesjonssøkjjarane har oppgjeve at dei ønskjer å ta vare på både produksjonsareala og kulturlandskapet på eigedomen.

Utvalsmedlem Asbjørn Larsen (Ap), ba i førekant av utvalsmøtet om administrasjonen si vurdering om han var ugild til å handsame konsesjonssøknaden. Administrasjonen var klar på at han var ugild, og i Utval for drift og utvikling sitt møte den 6.6.2016 stemte 8 røyster for, 0 i mot, at Larsen var inhabil.

Den 6.6.2016 konkluderte Utval for drift og utvikling med at saka skulle utsetjast då utvalet ville på synfaring på eigedomen før vedtak vart fatta. Utvalet ba i tillegg om fleire opplysningar i saka frå konsesjonssøkjjar vedkommande pkt 2-5 i konsesjonslova § 9. Konsesjonssøkjjar kom med supplerande opplysningar i skriv datert 10.8.2016.

I innstilling til Utval for drift og utvikling sitt møte den 5.9.2016, saksnr 48/2016, gav

administrasjonen framlegg til vedtak om å gje konsesjon. Utval for drift og utvikling av slo søknaden om konsesjon med heimel i konsesjonslova §§ 2, 9 og 11. Før utvalet fatta vedtak i saka var dei på synfaring på eigedomen.

Grethe Iden og Per Gjessing Høiland klaga på Utval for drift og utvikling sitt vedtak datert 5.9.2016, sak 48/2016, i e-post journalført 23.9.2016.

I møte den 25.10.2016, saksnr 64/2016, oppheva Utval for drift og utvikling sitt vedtak datert 5.9.2016, sak 48/2016, og gav konsesjon til Grethe Iden og Per Gjessing Høiland for overtaking av gbnr. 49/11, i tråd med administrasjonen sitt framlegg til vedtak.

Stein Erik Kårbø sendte inn eit skriv datert 29.8.2016, journalført motteke 4.11.2016. Dette er det same skrivet som Kårbø sendte inn i september, journalført 2.9.2016, og som vart besvart av kommunen den 6.9.2016. Ettersom skrivet vart sendt inn på nytt att forstod kommunen det som ei klage på vedtak om å gje konsesjon, datert 25.10.2016.

Ole Petter Söderstrøm sendte inn klage på vedtak om å gje konsesjon i brev journalført 21.11.2016.

Bengt Ingvard Iden sendte inn klage på vedtak om å gje konsesjon i brev journalført 23.11.2016.

Alle klagane var rettidige, jf. fvl § 29, jf. § 30.

I vedtak datert 25.11.2016, saksnr. 386/2016, avviste administrasjonen dei tre ovannemnde klagane då vi ikkje kunne sjå at klagarane hadde rettsleg klageinteresse.

I e-post den 16.12.2016 klaga advokat Steinulf Tungesvik, på vegne av Bengt Ingvard Iden, på kommunen si avvisning av Iden si klage. Klaga var rettidig, jf. fvl § 29, jf. § 30. Utfyllande klage er journalført motteke 10.1.2017.

Konsesjonssøklar, Per Gjessing Høiland, sendte inn merknadar til klaga i e-post den 11.1.2017.

Klaga vert nærare gjennomgått nedanfor. Det vert elles vist til vedlagte saksdokument i si heilskap.

Nærare om innhaldet i klaga:

Advokat Tungesvik hevdar at Iden har sterk nok tilknytning til saka, slik at han må få klaga si vurdert. Han viser til vedtak datert 5.9.2016 der Utval for drift og utvikling skriv følgjande:

«Utval for drift og utvikling avslår med heimel i konsesjonslova §§ 2, 9 og 11 konsesjon til Per Gjessing Høiland og Grete Iden for overtaking av gbnr 49 bnr 11 på lo i Meland kommune. Utvalet ynskjer at eigedomen vert søkt overdregen som tilleggsjord til eit nabobruk.»

På bakgrunn siste setning i vedtaket anfører advokat Tungesvik at Iden er tilgodesett i kommunen sitt vedtak, og at han i følgje rundskriv M-2/2009 dermed har klagerett. I rundskriv M-2/2009 frå Landbruks- og matdepartementet, på side 37, vert det lagt til grunn følgjande:

«Dersom det settes vilkår som tilgodeser en eller fleire bestemte, vil vedkommende ha klagerett dersom førsteinstansen omgjør vedtaket sitt i klageomgangen. Det same gjelder dersom førsteinstansen eller klageinstansen omgjør vedtaket av eget tiltak i henhold til forvaltningsloven § 35 til skade for en som er tilgodesett.»

Vidare hevdar advokat Tungesvik at kommunen la til grunn i vedtak datert 5.9.2016 at konsesjonssøkjjar ikkje kunne få konsesjon fordi det var vurdert å vera til skade for nabobonde som kan bruka eigedomen som tilleggsjord.

Advokat Tungesvik viser vidare til at rettspraksis har lagt til grunn at det har stor vekt om kommunen i si tidlegare handsaming av saka har oppfatta at klagar har klagerett, jf. m.a. Rt. 1986 s. 1070 og dom av Hålogaland lagmannsrett i RG-1989-405. I den samanheng viser han til brev som vart sendt frå kommunen den 31.10.2016 til konsesjonssøkjaren og Bengt Ingvar Iden, der det vart opplyst om klagerett, og hevdar at kommunen dermed har oppfatta Iden som klageberettiga.

Vidare hevdar advokat Tungesvik at kommunen har ei utgreiingsplikt etter fvl § 17 første ledd til å «påse at saken er så godt opplyst som mulig,» og at det dermed må få vekt i vurderinga at Iden har opplysningar om salet av eigedomen, jf. det som er sagt om pristilbod og avtalt kjøpesum ovanfor, og at desse ikkje synest å vera utgreidd og vurdert. I høve til reglane om prisregulering går det ikkje fram om kommunen har utgreidd kor vidt eigedomen er «bebygd» i konsesjonslovas tyding, samstundes som det er opplyst at arvelatars bustadhus er frådelt for ein del år tilbake. Dette må få relevans og vekt i vurderinga av om konsesjon skal gjevast, og forholdet indikerer også at Iden har tilknytning og dermed klagerett.

På bakgrunn av det ovannemnde hevdar advokat Tungesvik at kommunen sin rettsbruk og sakshandsaming i vedtaket er feil på fleire punkt.

Det vert vist til klaga i sin heilskap.

Tilsvar frå konsesjonssøkjjar, Per Gjessing Høiland:

«Noen av de opplysninger som presenteres som et faktum i klagen fra Tungesvik er direkte usanne. Vi kjente ikke til at noen andre hadde fått tilbud om å kjøpe gården da vi fikk tilbudet første gang. Vi hadde en lengre prosess med selgerne, over mange måneder. Kjøpekontrakt ble undertegnet med alle selgerne den 21. mai 2016. Da den ble inngått var det ikke opplyst om at det var/hadde vært andre reelle interessenter inne i bildet. Insinuasjonen i pkt. 2.2 om kjøpers pris på eiendommen er reell eller ikke, synes også å være et forsøk på å sverte kjøper på en ubegrunnet måte.

Som en følge av de påstander som her fremkommer har vi sjekket med selgerne så langt det har vært mulig hvorvidt det er gitt et tallfestet tilbud til Iden, det er ikke bekreftet av noen.

Selgerne hadde før vi fikk tilbud om å kjøpe sondert noe om det var andre interesserte kjøpere. Men dette hadde form som uformelle samtaler og foregikk i tiden før vi fikk endelig tilbud om å kjøpe. I tiden fra september 2015 til 21. mai 2016 var det ikke andre interessenter inne.

Vi mener det er diskutabelt om momenter som ble berørt av UDU ved et ugyldiggjort vedtak, skal gi klager klagerett.

Det er også betenkelig at argumenter som kun har vært fremmet i tidligere skriv fra B.I. Iden presenteres som kommunens eller politiske utvalgets påstander eller argumenter i klagen fra Tungesvik. Et av disse er bl.a. vår alder, uten å nevne at vi har 3 voksne barn med familier som går sammen om å ivareta og utvikle bruket.

At kommunen innrømmer klagerett ved å informere om et vedtak må også være en drøy påstand.

I det hele tatt synes jeg klagen fra advokaten har få relevante momenter som tilsier at den kan taes til

følge, det er faktiske utelatelser, forvrengninger og manglende samsvar med konsesjonspraksis og lovgivning.»

Vurdering:

Lovgrunnlag:

På bakgrunn av klaga og opplysningane i saka elles, skal kommunen på ny vurdere om vilkåra for å avvise klage frå Bengt Ingvard Iden, journalført motteke 23.11.2016, er oppfylt.

Det følgjer av forvaltningslova (fvl) § 33 andre ledd siste setning at *«[d]ersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. Dog § 31.»*

Fvl § 31 gjev grunnlag for handsaming av klage som er kome inn etter at klagefristen er gått ut, og har difor ikkje relevans i dette tilfellet.

Ei klage frå ein «part» eller nokon med «rettslig klageinteresse i saken» skal handsamast, jf. fvl § 28 første ledd.

Det er ikkje tvilsamt at Bengt Ingvard Iden ikkje er part i saka, jf. fvl § 2 bokstav e), då vedtak om konsesjon rettar seg mot Grethe Iden og Per Gjessing Høiland. Spørsmålet vert då om Bengt Ingvard Iden har rettsleg klageinteresse.

Det følgjer av forarbeida til fvl § 28 at *«[d]et er meningen at kravet om «rettslig klageinteresse» skal motsvare kravet til «rettslig interesse» i tvistemålsloven § 54 [nå tvisteloven § 1-3],»* jf. Ot.prp. nr. 38 (1964-65) s. 99.

Etter tvisteloven § 1-3 andre ledd må *«[d]en som reiser saken, (...) påvise et reelt behov for å få kravet avgjort i forhold til saksøkte. Dette avgjøres ut fra en samlet vurdering av kravets aktualitet og partenes tilknytning til det.»*

I følgje forarbeida til tvisteloven § 1-3 må *«[t]ilknytningen [til tvistegjenstanden] være av en slik art at saksøkeren har en beskyttelsesverdig interesse i å få dom overfor den aktuelle saksøkte,»* jf. Ot.prp. nr. 51 (2004-05) s. 365.

Spørsmålet er om Bengt Ingvard Iden har ei slik tilknytning til saka at han har interesse i få vurdert saka.

Landbruks- og matdepartementet har lagt til grunn følgjande i Rundskriv M-2/2009 på side 37: *«Konsesjonssøker er part og har klagerett. Også andre enn parter kan ha klagerett. Det vil de ha dersom de må antas å ha rettslig klageinteresse. Hvorvidt en klager har rettslig klageinteresse vil bero på i hvilken grad vedtaket har faktiske og rettslige virkninger for vedkommende. I den enkelte sak må det foretas en konkret helhetsvurdering av sakens faktiske forhold. Det avgjørende er om klagerens tilknytning til saken er av en slik art og styrke at det er rimelig at det gis anledning til å få prøvd vedtaket for en høyere forvaltningsinstans. Det er lagt til grunn i praksis at en nabo med interesse for jorda som tilleggsjord som hovedregel ikke har rettslig klageinteresse over vedtak om å gi konsesjon. Det er normalt heller ikke tilstrekkelig at naboen har vist interesse for eiendommen, eller er blitt tilskrevet av kommunen med forespørsel om interesse for overtakelse av hele eller deler av eiendommen. Det avgjørende må være vedkommendes tilknytning til jorda som overdras [adm. si understreking og utheving]. Det vil i denne vurderingen eventuelt være et moment at jorda inngår*

som en viktig del av vedkommendes ressursgrunnlag.»

Det er openbart for administrasjonen at konsesjonsvedtaket ikkje har faktiske eller rettslege verknadar for Bengt Ingvard Iden.

Administrasjonen kan heller ikkje sjå at Bengt Ingvard Iden har anført ei eksisterande tilknytning til jorda. Vi viser i den samanheng til at jorda i dag ikkje inngår som ein viktig del av hans ressursgrunnlag, og presiserer det departementet skriv ovanfor: *«Det avgjørende må være vedkommendes tilknytning til jorda som overdras.»*

Vidare står det følgjande i Rundskriv M-2/2009 på side 37:

«Dersom det settes vilkår som tilgodeser en eller fleire bestemte, vil vedkommende ha klagerett dersom førsteinstansen omgjør vedtaket sitt i klageomgangen. Det same gjelder dersom førsteinstansen eller klageinstansen omgjør vedtaket av eget tiltak i henhold til [fvl § 35] til skade for en som er tilgodesett.»

Advokat Tungesvik viser til vedtak datert 5.9.2016, der Utval for drift og utvikling vedtok følgjande:

«Utval for drift og utvikling avslår med heimel i konsesjonslova §§ 2, 9 og 11 konsesjon til Per Gjessing Høiland og Grete Iden for overtaking av gnr 49 bnr 11 på lo i Meland kommune. Utvalet ynskjer at eigedomen vert søkt overdregen som tilleggsjord til eit nabobruk.»

Det vart søkt om konsesjon den 21.5.2016. Bengt Ingvard Iden viste ikkje interesse for eigedomen ovanfor kommunen før i e-post til kommunen den 25.10.2016. Dette var same dag som konsesjonssøkjaden skulle handsamast av Utval for drift og utvikling (UDU) i møte for 3. gong. I e-posten gjev Iden uttrykk for at han er interessert i å kjøpe gbnr. 49/11, men skriv følgjande:

«Dette forutsetter selvfølgelig att anledningen byr seg.»

Når UDU fatta vedtak den 5.9.2016, eit vedtak som seinare vart kjent ugyldig, hadde altså Iden ikkje vist si interesse for eigedomen ovanfor kommunen. I tillegg var UDU sitt vedtak ikkje grunngeve, så det er ikkje mogleg å vurdere grunnlaget for avgjerda. Administrasjonen kan difor ikkje sjå at det at UDU ved sitt vedtak ynskjer at eit nabobruk skal overta eigedomen inneber at Iden vart tilgodesett i vedtaket. Vi viser i den samanheng til at gbnr. 49/11 grensar til fem gardsbruk og at kommunen ikkje skal ta stilling til sjølve salet av eigedomen.

Advokat Tungesvik skriv at innhaldet i formuleringa i vedtaket av 5.9.2016 også er ein tilknytingsgrunn då kommunen la til grunn at konsesjonssøkjjar ikkje kunne få konsesjon fordi det vart vurdert å vera til skade for nabobonde som kan bruka eigedomen som tilleggsjord.

Administrasjonen kan ikkje sjå at kommunen har skrive det som advokat Tungesvik anfører. At UDU fatta vedtak der dei skreiv at dei ynskjer at eigedomen skal overførast til eit nabobruk er ikkje det same som å seie at det ikkje kan gis konsesjon fordi det vil vere til skade for nabobonde.

Vidare kan administrasjonen ikkje sjå at kommunen ved tidlegare handsaming av saka har oppfatta at Bengt Ingvard Iden har klagerett. Etter fvl § 27 skal kommunen sørgje for at partar og andre med rettsleg klageinteresse vert underretta om vedtaket så snart som mogleg. Av god forvaltningsskikk plar Meland kommune også å sende vedtaket til alle som har sendt inn merknadar i anledning saka. At vedtaket vart sendt til Iden inneber difor ikkje at vi har teke stilling til om han har rettsleg

klageinteresse i saka på det tidspunktet. Vi viser i den samanheng også til saksframlegg datert 25.10.2016 der administrasjonen skriv følgjande på side 8 under vidare handsaming: «*Dersom Utval for drift og utvikling (UDU) følgjer rådmannen sitt framlegg til vedtak nedanfor, og tek klaga til følgje, må eventuelle partar varslast [adm. Understreking] og vil ha høve til å klage på vedtaket.*» Då det er openbart at Iden ikkje er part i saka, kan vi ikkje sjå at kommunen har teke stilling til Iden sin klagerett ved å sende han vedtaket. Det vart sendt av omsyn til god forvaltningsskikk for å orientere om resultatet ettersom han hadde merknad i saka.

Advokat Tungesvik viser til at kommunen har ei utgreiingsplikt etter fvl § 17 første ledd, og skal «*påse at saken er så godt opplyst som mulig.*» Han anfører at det at Iden har opplysningar om salet av eigedomen, jf. det som i klagen er sagt om pristilbod og avtalt kjøpesum ovanfor, inneber at Iden har klagerett. Han hevdar at kommunen, i høve reglane om prisregulering, ikkje har utgreidd kor vidt eigedomen er «bebygd» i konsesjonslovas tyding, samstundes som det er opplyst at arvelatars bustadhus er frådelte for ein del år tilbake. Dette må få relevans og vekt i vurderinga av om konsesjon skal gjevast, og forholdet indikerer også at Iden har tilknytning og dermed klagerett.

Ei vurdering av om kommunen har oppfylt kravet til utgreiingsplikt etter fvl § 17 første ledd inneber ei vurdering av vedtak om konsesjon datert 25.10.2016, og er ikkje knytt til kommunen si vurdering av klage på avvisningsvedtak vårt datert 25.11.2016. Vi vil likevel kommentere at kommunen allereie i saksframlegg datert 6.6.2016 tok stilling til reglane om prisregulering. På det tidspunktet viste Iden inga interesse for eigedomen. Tvert i mot har Iden gitt uttrykk ovanfor kommunen at han ikkje var interessert då det ville koste så mykje å setje gardsbruket i brukbar stand.

Iden viste først interesse for eigedomen i e-post som han sendte til kommunen den 25.10.2016. Der skreiv han at han er interessert i å kjøpe gbnr. 49/11 dersom anledninga byr seg. Han har altså ikkje før no, i klage datert 10.1.2017, nemnt noko om at han har fått tilbod om å kjøpe eigedomen for 1,4 MNOK. Vi er derimot kjent med at naboen, Asbjørn Larsen, har oppgjeve å ha gjeve bod på 1,4 MNOK for det same arealet.

Ettersom kommunen i saksframlegg datert 6.6.2016 tok stilling til reglane om prisregulering, noko som innebar at kommunen ikkje skal foreta ei prisvurdering i denne saka, kan vi uansett ikkje sjå at Iden sine nye opplysningar om prisen er av betydning.

I denne saka ligg det føre ein privatrettsleg, gyldig avtale som inneber at Grethe Iden og Per Gjessing Høiland skal kjøpe gbnr. 49/11. Kommunen si oppgave er å ta stilling til konsesjonen, ikkje til salet. Fordi konsesjonen som er gitt ikkje får faktiske eller rettslege verknadar for Bengt Ingvar Iden, og Iden ikkje er tilgodesett i det ugyldige vedtaket til UDU datert 5.9.2016, jf. Rundskriv M-2/2009 på side 37, kan administrasjonen ikkje sjå at Iden har ei slik tilknytning til konsesjonen at han har ei beskyttelsesverdig interesse i å få prøvd si klage. Vi kan dermed ikkje sjå at Iden har rettslig klageinteresse i dette tilfellet, jf. fvl § 28.

Konklusjon:

På bakgrunn av det ovannemnde er vilkåra for å handsame klage frå Bengt Ingvar Iden datert 18.11.2016, ikkje oppfylt. Administrasjonen rår Utval for drift og utvikling til å oppretthalde administrasjonen sitt vedtak om avvisning av klage frå Bengt Ingvar Iden, datert 25.11.2016.

Opplysningar om vidare handsaming:

Dersom Utval for drift og utvikling (UDU) følgjer rådmannen sitt framlegg til vedtak nedanfor, skal saka sendast Fylkesmannen i Hordaland for endeleg avgjerd.

Dersom UDU vel å ta klaga til følge, må eventuelle partar varslast og vil ha høve til å klage på vedtaket. Klaga skal stilast til Meland kommune. Viss UDU ikkje tek denne klaga til følge, vert saka sendt Fylkesmannen i Hordaland for endeleg avgjerd.

Framlegg til vedtak:

«Utval for drift og utvikling finn at klage journalført 16.12.2016 og 10.1.2017, ikkje inneheld ny grunngjeving eller nye opplysningar som tilseier at avvisning datert 25.11.2016, sak 386/2016, vert gjort om.

Klaga vert difor ikkje teken til følge. Det vert vist til saksutgreiing og vurdering ovanfor som grunnlag for vedtaket.

Saka vert sendt Fylkesmannen i Hordaland for endeleg avgjerd.»

Utval for drift og utvikling - 05/2017

UDU - behandling:

UDU - samrøystes vedtak:

«Utval for drift og utvikling finn at klage journalført 16.12.2016 og 10.1.2017 ikkje inneheld ny grunngjeving eller nye opplysningar som tilseier at avvisning datert 25.11.2016, sak 386/2016, vert gjort om.

Klaga vert difor ikkje teken til følge. Det vert vist til saksutgreiing og vurdering ovanfor som grunnlag for vedtaket.

Saka vert sendt Fylkesmannen i Hordaland for endeleg avgjerd.»